

MD-2004, Chisinau, 162 Stefan cel Mare si Sfânt Blvd
Tel. 20 45 08; E-mail: cancelaria@maia.gov.md; WEB: www.maia.gov.md

13 .03.2024 Nr. 09-05/53/751

Guvernul Republicii Moldova

Prin prezenta, în vederea executării pct. 2 și 3 din Hotărârea Guvernului nr. 333/2023 pentru aprobarea Planului național de acțiuni privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar pentru anii 2023-2027, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare prezintă raportul privind acțiunile întreprinse în anul 2023, se anexează.

Anexe:

- *Raportul cu privire la realizarea Planului național de acțiuni privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar pentru anul 2023 – 11(unsprezece) file;*
- *Demersurile autorităților responsabile de implementare – 11(unsprezece) file.*

Secretar de Stat

Vasile ȘARBAN

PLANUL
național de acțiuni privind diminuarea riscurilor asociate
utilizării produselor de uz fitosanitar pentru anul 2023

Obiective specifice	Acțiuni	Indicatori de monitorizare
1	2	3
<p>1. Informarea și instruirea persoanelor care utilizează /comercializează produse de uz fitosanitar (conform tematicilor stabilite în Cerințele privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.42/2020)</p>	<p>1.1. Organizarea cursurilor de instruire în scopul dobândirii/ actualizării cunoștințelor utilizatorilor profesioniști: - <i>obligatoriu</i> – pentru utilizarea produselor din categoriile de pericol 1 și 2 de toxicitate acută orală/ cutanată; - <i>la solicitare</i> – pentru utilizarea produselor din categoriile de pericol 3 și 4 de toxicitate acută orală/ cutanată</p> <p>1.2. Organizarea cursurilor de instruire pentru distribuitorii de produse de uz fitosanitar</p>	<p>ANSA Pe parcursul anului 2023 au fost organizate cursurile de instruire cu plată, pe platforma on-line E-learning. Ca urmare a activității inspectorilor din domeniu pentru mobilizarea obligatorie a utilizatorilor și distribuitorilor produselor de uz fitosanitar din categoriile de pericol 1 și 2 de toxicitate acută orală/ cutanată, au înșușit materialul conform programului și au susținut testele 250 de utilizatori și 86 de distribuitori și au obținut Certificatul de absolvire a cursului de perfecționare valabil pentru o perioadă de 36 luni.</p> <p>ANSA În perioada lunii martie, subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor au realizat 61 de seminare cu participarea a 1655 de ascultători, conducători și specialiști din gospodăriile agricole mari, deținători de terenuri agricole mici, precum și alte persoane. În cadrul seminarelor au fost abordate teme cu privire la : - aplicarea rațională a produselor de uz fitosanitar; - respectarea regulamentelor de utilizare a pesticidelor și prevederilor Registrului de Stat, indicate pe ambalajul pesticidelor; - cerințele sanitare privind aplicarea, în preajma resurselor de apă, a produselor de uz fitosanitar cu grad de pericol scăzut; - utilizarea celor mai eficiente tehnici de aplicare a produselor de uz fitosanitar și a mijloacelor tehnice de aplicare; - achiziționarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar doar de la furnizori autorizați, omologate doar pentru culturile agricole concrete și dozele menționate pe etichetă;</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - efectuarea examenelor medicale ale persoanelor implicate la lucrările cu produse de uz fitosanitar și/sau fertilizanți; - promovarea măsurilor de prevenire a bolilor asociate efectelor utilizării produselor de uz fitosanitar; - aplicarea produselor de uz fitosanitar în zone specifice, inclusiv cele de trai, precum: <ul style="list-style-type: none"> - parcurile, grădinile publice, terenurile de sport și de recreere, curțile școlilor, terenurile aflate în vecinătatea blocurilor locative a caselor, instituțiilor medicale și de sănătate publică.
	1.3. Organizarea cursurilor de instruire pentru formatori/ consultanți, inclusiv prin schimbul de experiență cu alte state	-
	1.4. Declararea ultimei săptămâni a lunii martie drept Săptămâna de promovare a aplicării raționale a produselor de uz fitosanitar (pesticidelor)	-
2. Supravegherea stării tehnice a mijloacelor tehnice de aplicare a produselor de uz fitosanitar în scop profesional (conform prevederilor pct.22 și 23 din Cerințele privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.42/2020)	2.1. Elaborarea și aprobarea cerințelor tehnice speciale pentru verificarea mijloacelor tehnice utilizate la aplicarea produselor de uz fitosanitar	ISST „INTEHAGRO” S-a elaborat proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la supravegherea stării tehnice a mijloacelor tehnice de aplicare a produselor de uz fitosanitar utilizate în scop profesional.
	2.2. Supravegherea mijloacelor tehnice utilizate la aplicarea produselor fitosanitare	ANSA Subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor țin evidența mijloacelor tehnice utilizate la aplicarea produselor de uz fitosanitar. Conform informației prezentate, la moment sunt la evidență în total - 4055 stropitori, inclusiv: universale - 618, pentru culturi de câmp - 1505, pentru livezi - 1032, pentru tratarea viilor - 470 și mașini pentru tratarea semințelor - 818 unități.
	2.3. Supravegherea mijloacelor tehnice noi utilizate la aplicarea produselor fitosanitare	-
3. Reducerea efectelor pulverizării aeriene	3.1. Aprobarea lucrărilor de pulverizare aeriană (conform art.20 din Legea nr.119/2004 cu privire la produsele de uz	MM / Agenția ”MOLDSILVA” Specificăm că, în perioada înfloririi plantelor, de către inspecțiile teritoriale ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului (IPM) nu au fost aprobate/depistate cazuri de aplicare a lucrărilor de pulverizare aeriană a

(practici și utilizări specifice, informarea publicului)	fitosanitar și la fertilizanți), în urma notificărilor utilizatorilor profesioniști	<p>produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților (PUFF) inclusiv, nu au fost recepționate/aprobate/respinse notificări cu privire la tratamentul cu produse toxice pentru albine. Urmare a cercetărilor silvo-patologice prealabile, efectuate în perioada de primăvară-vară și toamna anului 2023, s-a constatat că, nu este necesar de a efectua lucrări de pulverizare aeriană în pădurile gestionate de Agenția „Moldsilva”. Mai mult ca atât, menționăm că, în toate arboretele se observă micșorarea densității populației celor mai răspândite specii de dăunători defoliatori.</p> <p>ANSA Pentru pulverizarea aeriană cu drone, subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor Bălți și Comrat în anul 2023 au aprobat lucrările de combatere a dăunătorilor la rapiță în s. Mărîndeni, rl. Fălești, pe o suprafață de 255 ha și, respectiv, în UTA Gagauzia rl. Comrat, s. Kirsovo, la 155 ha.</p>
	3.2. Negocierea unui acord pentru ținerea unui registru unic de evidență a aparatelor de zbor (drone) din Republica Moldova	<p>ISST „INTEHAGRO” // Autoritatea Aeronautică Civilă (AAC) În corespundere cu prevederile punctelor 39 și 42 din Regulamentul privind normele și procedurile de operare a aeronavelor fără pilot la bord, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 949/2022, AAC instituie și menține Sisteme de înmatriculare și de înregistrare exacte pentru sistemele de aeronave fără pilot la bord (UAS) și asigură ca acestea să fie digitalizate și interoperabile. Respectiv, pentru a putea negocia vreun Acord în sensul dat, inițial este necesar de a finaliza dezvoltarea soft-ului propriu-zis și a selecta platforma optimă pentru gestionarea Registrului electronic corespunzător cadrului normativ național. Menționăm că, Sistemul a fost transmis AAC pentru testare dovedindu-se că anumiți parametri contravin cadrului legal național, ceea ce a presupus restituirea acestuia în vederea efectuării modificărilor și ajustărilor necesare. La moment, Sistemul este în proces de dezvoltare și modernizare, fiind creat de către compania internațională AkkaData, Elveția, iar în fază finală a testării Sistemului Informațional de Înmatriculare și Înregistrare a Aeronavelor fără Pilot la Bord (UA) și a operatorilor care le operează, AAC vă va înștiința neîntârziat. În eventuala imposibilitate a operării acestuia sau a depășirii termenilor stabiliți pentru predare, nu excludem ca alternativă crearea unui sistem propriu bazat pe o alta soluție tehnologică.</p>
	3.3. Crearea bazei de date pentru asigurarea evidenței aparatelor de zbor (drone) utilizate în agricultură (conform Hotărârii Guvernului	-

	nr.607/1999 cu privire la Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică "Intehagro" al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare)	
	3.4. Elaborarea și aprobarea ghidului privind stabilirea condițiilor specifice de pulverizare aeriană și de utilizare a dronelor agricole	-
4. Măsuri specifice de protecție a resurselor de apă	4.1. Informarea utilizatorilor profesioniști despre cerințele sanitare privind aplicarea în preajma resurselor de apă a produselor de uz fitosanitar cu grad de pericol scăzut	-
	4.2. Promovarea utilizării celor mai eficiente tehnici de aplicare a produselor de uz fitosanitar și a mijloacelor tehnice de aplicare cu deviere minimă	-
	4.3. Controlul poluării apelor cauzate de devierea pulverizării, de drenare sau de scurgere și informarea Agenției Naționale pentru Sănătate Publică despre calitatea apelor	<p>Agenția de mediu</p> <p>Controlul poluării apelor cauzate de devierea poluării, de drenare sau de scurgere și informarea Agenției Naționale pentru Sănătate Publică despre calitatea apelor” - Agenția menționează că, conform pct. 2 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 548/2018, Inspectoratul pentru Protecția Mediului (IPM) este instituția împuternicită să efectueze supravegherea și controlul de stat în domeniul protecției mediului și utilizării resurselor naturale. Reieșind din acestea, acțiunea dată se referă la activitatea IPM-ului, respectiv IPM posedă informația relevantă cu referire la implementarea acesteia. Agenția de Mediu, conform atribuțiilor stabilite în Regulament cu privire la organizarea și funcționarea Agenției de Mediu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 549/2018, efectuează la solicitarea IPM-ului investigarea cazurilor de poluare, prin prelevarea probelor și analiza depășirilor, după caz, depistate în urma controlului. La fel, menționăm că, în ultima solicitare pentru avizarea proiectului de hotărâre pentru aprobarea Planului menționat supra (parvenită de la Ministerul Mediului), în proiectul acesteia la acțiunea 4.3. din Plan ca instituție responsabilă era vizat Inspectoratul pentru Protecția Mediului și Agenție Națională pentru Sănătate Publică, ulterior, Agenția de Mediu nu a primit spre avizare o variantă</p>

		actualizată a proiectului menționat unde, a fost modificată instituția responsabilă de la IPM la AM.
	4.4. Informarea utilizatorilor despre reducerea sau eliminarea aplicării produselor de uz fitosanitar de-a lungul drumurilor, căilor ferate, suprafețelor permeabile sau altor infrastructuri din apropierea apelor subterane ori de suprafață sau pe suprafețe impermeabile cu risc sporit de scurgere în apele de suprafață ori în sistemele de canalizare	MM / Agenția de mediu Informarea utilizatorilor despre reducerea sau eliminarea aplicării produselor de uz fitosanitar de-a lungul drumurilor, căilor ferate, suprafețelor permeabile sau altor infrastructuri din apropierea apelor subterane ori de suprafață sau pe suprafețe impermeabile cu risc sporit de scurgere în apele de suprafață ori în sistemele de canalizare” în anul 2023 reprezentanții Agenției de Mediu nu au participat în cadrul evenimentelor de informare a utilizatorilor despre reducerea sau eliminarea aplicării produselor de uz fitosanitar de-a lungul drumurilor, căilor ferate, suprafețelor permeabile etc.
5. Măsuri specifice de protecție a sănătății populației, inclusiv a operatorilor antrenați direct sau indirect în activitățile ce implică utilizarea produselor de uz fitosanitar și a grupurilor vulnerabile ale populației (trecători, copii, persoane în etate, alergice, cu boli cronice etc.)	5.1. Promovarea utilizării echipamentului individual de protecție (mănuși, cizme, șorț, mască, ochelari de protecție etc.)	-
	5.2. Promovarea achiziționării și utilizării produselor de uz fitosanitar doar de la furnizori autorizați, omologate doar pentru culturile și dozele menționate pe etichetă	ANSA Agenția autorizează agenții economici și deține Registrul depozitelor și magazinelor specializate pentru păstrarea și comercializarea produselor de uz fitosanitar și/sau a fertilizanților, care este plasat pe pagina web a agenției. La data de 01.01.2023 erau înregistrate 529 depozite și magazine specializate inclusiv 45 din stânga Nistrului. Pe parcursul anului 2023 au fost înregistrate 60 depozite. Totodată, la cererea conducătorilor privind sistarea activității în acest domeniu, se efectuează radierea depozitul/magazinului din registru menționat.
	5.3. Promovarea organizării examenelor medicale ale persoanelor care gestionează produse de uz fitosanitar (art. 15 din Legea nr.119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți)	-
	5.4. Promovarea măsurilor de prevenire a bolilor asociate efectelor utilizării produselor de uz fitosanitar	ANSP În scopul protejării sănătății umane de riscurile condiționate de consumul produselor cu un conținut depășit de reziduuri de pesticide, prin Hotărârea Guvernului nr. 867 din 08.11.2023 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind limitele maxime de

		reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale (MO Nr. 442-444 srt.105), a fost transpus Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 februarie 2005 privind conținuturile maxime aplicabile reziduurilor de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrana de origine vegetală și animală pentru animale și de modificare a Directivei 91/414/CEE, , așa cum a fost modificat prin Regulamentul CE 2023/1069 de modificare a anexei II la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește nivelurile maxime de reziduuri pentru bixafen, ciprodinil, fenhexamid, fenpicoxamid, fenpiroximat, flutianil, izoxaflutol, mandipropamid, metoxifenozidă și spinetoram în sau pe anumite produse.
6. Reducerea utilizării produselor de uz fitosanitar și a riscurilor în anumite zone	6.1. Monitorizarea aplicării produselor de uz fitosanitar în zone specifice, inclusiv cele de trai, precum: 1) parcurile, grădinile publice, terenurile de sport și de recreere, curțile școlilor, terenurile aflate în vecinătatea blocurilor locative, caselor, instituțiilor medicale și de sănătate publică;	MM / Agenția "MOLDSILVA" Până în anul 2020 în anumite zone specifice, pentru diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar a fost utilizat preparatul <i>Dimilin 48 SC</i> , care a fost omologat pentru utilizarea în silvicultură și este permis pentru utilizarea în anumite zone. În anul 2022 <i>Dimilin 48 SC</i> a fost scos din Registrul de Stat al Produselor de Uz Fitosanitar și al Fertilizanților. La moment nu este omologat nici un produs de uz fitosanitar care ar permite utilizarea lui în silvicultură pentru zonele de protecție a bazinelor acvatice, localităților și în ariile protejate. Reieșind din cele expuse, este necesar de a omologa un produs de uz fitosanitar din grupa biologice sau din grupul de regulatori de creștere și dezvoltare a insectelor, care ar permite utilizarea în anumite zone.
	2) ariile naturale protejate, delimitate conform cadrului normativ în domeniu;	
	3) zonele tratate recent, utilizate sau accesibile lucrătorilor din agricultură	
	6.2. Promovarea utilizării mijloacelor biologice de protecție a plantelor în zonele specifice sau interzicerea aplicării tratamentelor fitosanitare	ANSP Ținând cont de riscurile majore de expunere la impactul nefast al produselor de uz fitosanitar în cazul utilizării iraționale a acestora, pe parcursul anului 2023, îndeosebi în perioada de primăvară când intensitatea aplicării pesticidelor este maximă au fost elaborate comunicate de presă la acest subiect precum și oferite interviuri surselor mas-media privind efectele nocive ale produselor fitosanitare asupra organismului uman, măsuri de protecție, condițiile de păstrare și aplicare inofensiva ale acestora.
7. Gestionarea produselor de uz	7.1. Identificarea operatorilor și antrenarea acestora în realizarea sarcinilor colective de gestionare a deșeurilor de ambalaj al	MM Menționăm că, operațiunea de colectare a deșeurilor de ambalaje utilizate de sub PUFF, se realizează în baza autorizației de mediu, eliberată de către

fitosanitar și a ambalajului acestora	produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților	Agencia de Mediu. În scopul evaluării performanțelor atinse în colectarea, tratarea, valorificarea sau eliminarea astfel de deșeuri, Agenția de Mediu menține și actualizează Lista producătorilor de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului, care este parte componentă a Sistemului informațional automatizat „Managementul deșeurilor” și poate fi vizualizată la linkul: https://am.gov.md/ro/content/actele-permisiive-eliberate-de-agen%C8%9Bia-de-mediu-pe-ani
	7.2. Monitorizarea operațiunilor efectuate de către utilizatorii profesioniști pentru prevenirea impactului produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților asupra sănătății umane și asupra mediului:	ANSA Conform Ordinului Agenției nr.101 din 06.03.2023 cu privire la executarea Programului de monitorizare și supraveghere a calității produselor de uz fitosanitar pentru anul 2023, inspectorii STSA au prelevat 185 probe de pesticide și fertilizanți de la importatori și comercianți, inclusiv 159 probe de pesticide cu diverse substanțe active și 26 probe de fertilizanți cu conținut macroelemente diverse. În rezultatul testărilor de laborator, toate produsele analizate au fost conforme.
	1) depozitarea, manipularea, prepararea soluțiilor de lucru și amestecarea produselor de uz fitosanitar înainte de utilizare;	-
	2) colectarea, reciclarea deșeurilor de ambalaje ale produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților în condiții sigure pentru mediu și sănătate;	-
	3) elaborarea ghidului de gestionare a ambalajelor pentru neutralizarea deșeurilor de ambalaj ale produselor de uz fitosanitar și ale fertilizanților, în scopul reciclării acestora	-
	7.3. Informarea utilizatorilor profesioniști despre folosirea produselor de uz fitosanitar omologate, despre măsurile care prevăd utilizarea produselor cu toxicitate redusă, a soluțiilor deja preparate și despre dimensiunile containerelor sau ale ambalajelor eficiente pentru utilizatori	MM IPM participă la examinarea dosarelor a produselor de uz fitosanitar în vederea omologării, reomologării și extinderii sferei de utilizare a acestora, implementat prin procedură națională de către Consiliul Republican Interdepartamental. Adicional, specificăm că, la data de 20.08.2023 IPM Taraclia în comun cu ANSA a monitorizat procesul de tratare a terenurilor din lunca râului Ialpuș, cu soluții de insecticide împotriva invaziei lăcustei asiatice. Totodată, IPM Bălți, prin adresarea nr.01-17/339

		din 01.08.2023 a informat ICCC „SELECȚIA” despre obligațiunea de înștiințare a populației în cazul aplicării produselor de uz fitosanitar pe câmpurile agricole.
8. Promovarea gestionării integrate a organismelor dăunătoare	8.1 Propunerea recomandărilor privind gestionarea integrată a organismelor dăunătoare, referitoare la: 1) rotația optimă din punct de vedere fitosanitar; 2) tehnologiile de cultivare cu efect fitosanitar optim; 3) selectarea soiurilor/hibridilor rezistente/tolerante la atacul organismelor dăunătoare; 4) aplicarea rațională (reduasă) a produselor fitosanitare la o unitate de suprafață agricolă; 5) utilizarea produselor biologice de protecție a plantelor	<p>IGFPP Evenimente organizate: Simpozionul Științific Internațional Protecția Plantelor - Realizări și Perspective, <i>IGFPP/USM</i>, Republica Moldova, Chișinău, 2-3 octombrie 2023; Participare la ediția a X-a a evenimentului ”Noaptea Cercetătorilor Europeni” organizată pe 29 septembrie în parcul UTM din sectorul Râșcani al or. Chișinău. Manifestare desfășurată în cadrul proiectului „Green SCI – Știința verde pentru o societate sănătoasă”, program al Uniunii Europene pentru cercetare și inovare Orizont Europa; Participare la Expoziția închinată Conferinței Internaționale, care s-a desfășurat lucrările pe 09.11.2023 în incinta USM; Participare la expoziția închinată Zilei Internaționale a Științei „Știința pentru pace și dezvoltare: creativitate, experiență, perspective”.</p> <p>Au fost expuse publicului larg produsele inovative rezultate din cercetare conform Proiectului de Stat, care au inclus specii de entomofagi și capcane feromonale destinate sistemelor de agricultură ecologică și de monitorizare și capturare a speciilor de insecte dăunătoare</p> <p>Au fost editate șase lucrări științifico-metodice.</p> <p>ANSP În cadrul proiectului științific din programul de Stat (2020- 2023) ”Estimarea riscului pentru sănătatea umană atribuit expunerii la substanțe chimice prioritare în Republica Moldova” cu cifrul 20.80009.8007.35, a fost evaluat riscului expunerii populației Republicii Moldova la perturbatorii endocrini, îndeosebi la substanțe active cu efect perturbator asupra sistemului endocrin din produsele de uz fitosanitar și elaborate măsuri de prevenție. În aceeași ordine de idei au fost publicate 9 articole științifice în reviste naționale și internaționale precum și pregătite și transmise spre editare 3 lucrări științifico-metodice și didactice.</p> <p>ICCC ”SELECȚIA” - În baza analizei datelor multianuale (meteo, statistice și experimentale) a fost finisată pentru ediție o monografie (680 pagini) ”Schimbarea climei și dezvoltarea organismelor nocive în componența agrocenozelor culturilor agricole” (vol. II. Culturi tehnice). La finalul acestei monografii este prezentată o metodă nouă pentru</p>

		<p>elaborarea prognosticului dezvoltării obiectelor nocive (sub influența factorilor meteo) pas cu pas (operativă) pentru fiecare lună a anului agricol (cu localizarea pentru fiecare gospodărie agricolă, raion administrativ, regiune pedoclimaterică, etc.);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Au fost finisate testările unui grup (31) de preparate chimice noi (dotate cu un nivel de eficacitate biologică satisfăcătoare), dar cu dozele de utilizare de 2 ori mai scăzute în comparație cu nivelul de toxicitate chimică față de preparatele-standard (inclusă în lista preparatelor permisă pentru utilizare în R. Moldova); - Au fost testate mai mult de 790 genotipuri a culturilor leguminoase (soia, mazărea, fasolea) după criteriu rezistența la atac cu patogenii a maladiilor dominante (pe fonduri de infecție artificială și naturală), cât și mai mult de 2400 genotipuri a culturilor grâu și orz de toamnă (pe fondul natural); - La etapa de pregătire se modifică broșura Recomandări privind utilizarea sistemelor integrate de protecția culturilor de câmp (versiunea precedentă a fost publicată în anul 2021).
<p>9. Respectarea cerințelor privind comercializarea produselor de protecție a plantelor, riscurile determinate de utilizarea acestora asupra sănătății și mediului</p>	<p>9.1. Înregistrarea agenților economici care comercializează produse de uz fitosanitar</p>	<p>ANSA</p> <p>De către inspectorii fitosanitari ai Agenției sunt monitorizați peste 11 000 de agenți economici cu privire la operațiunile efectuate de către utilizatori și comercianți pentru prevenirea impactului produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților asupra sănătății umane și asupra mediului.</p> <p>În acest context, în anul 2023 au fost efectuate 616 controale planificate, și 176 controale inopinate, dintre care 214 la comercianți și 402 la utilizatori. În procesul controalelor se verifică respectarea cerințelor legislației din domeniul gestionării și utilizării produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților cu completarea listelor de verificare (FS-2 pentru comercianți și FS-3 pentru utilizatori) aprobate de MAIA.</p>
	<p>9.2. Monitorizarea calității produselor de uz fitosanitar plasate pe piață</p>	<p>MM</p> <p>Pe parcursul anului 2023 inspecțiile teritoriale ale IPM, de comun cu ANSA, au verificat 51 de depozite pentru păstrarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților. În rezultatul controalelor planificate și inopinate privind respectarea actelor normative ce țin de protecția mediului înconjurător în procesul de gestionare a substanțelor chimice, de către inspectorii de mediu au fost întocmite 59 procese verbale de control cu indicarea obligatorie a</p>

		îndeplinirii recomandărilor/obligațiilor de evidență, etichetare, depozitare, transportare, utilizare a PUFF.
	9.3. Informarea publicului despre produsele de uz fitosanitar, în special în privința riscurilor pe care acestea le prezintă, inclusiv pericolele și efectele potențial acute și cronice asupra sănătății umane și consecințele asupra mediului	-
	9.4. Înregistrarea cazurilor de intoxicații profesionale și neprofesionale cu produse de uz fitosanitar ale grupurilor expuse periodic la efectele acestora: operatori, trecători, lucrători din sectorul agricol, populația din zonele de aplicare a tratamentelor fitosanitare	ANSP Pe parcursul anului 2023 s-au efectuat 199 de expertize toxico-igienice cu evaluarea caracteristicilor produselor de uz fitosanitar până la plasarea pe piață a acestora, printre care erbicide 58, fungicide 79, insecticide 43, reglatori și stimulatori de creștere 6, adjuvanți 6, fertilizanti 3. Printre care omologate 94 produse, reomologate 76 produse, extins domeniul de aplicare a 29 produse. De asemenea, pe parcursul anului de referință, în Republica Moldova, au fost înregistrate 96 cazuri de intoxicații acute neprofesionale cu produse fitosanitare, dintre care 34 intoxicații accidentale la copii și 62 cazuri de intoxicații la adulți. Intoxicațiile cu produse fitosanitare la adulți au fost: accidentale - 44 cazuri, cu scop suicidal - 18 cazuri.
10. Reducerea riscurilor pentru consumator prin controlul reziduurilor de pesticide	10.1. Controlul produselor de origine vegetală în cadrul programelor anuale de monitorizare a reziduurilor de pesticide în legume, fructe și cereale	ANSA Pentru monitorizarea respectării LMA a reziduurilor de pesticide, pentru anul 2023 a fost preconizată analiza a 400 probe, dintre care produse autohtone – 243 și 157 de import. Din totalul de 400 probe de produse vegetale au fost analizate 240 probe autohtone și 134 probe de import. Totodată din 20 de probele preconizate suplimentar în caz de neconformități în produsele autohtone au fost analizate 19 probe pentru determinarea reziduurilor de pesticide.
	10.2. Conformitatea produselor vegetale cu limitele maxime admise ale reziduurilor de produse de uz fitosanitar prevăzute în Regulamentul sanitar privind limitele maxime admise de reziduuri ale produselor de uz fitosanitar din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și	ANSA În urma prelevărilor și investigațiilor de laborator, s-a stabilit depășire a LMA reziduurilor de pesticide pentru 7 loturi de produse vegetale (6 loturi de fructe, 1 lot de semințe de floarea soarelui). - Rodii: 3 loturi, țara de origine: Turcia, mărimea loturilor de 3200,00 kg și 3750,00 kg, au prezentat depășirea reziduurilor de Acetamiprid și respectiv 1600,00 kg a

	animală pentru animale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1191/2010	<p>prezentat depășirea reziduuului de Fenvalerat and Esfenvalerat, loturile neconforme au fost nimicite prin strivire mecanică și distruse prin producere de biogaz;</p> <ul style="list-style-type: none">- Portocale: 1 lot, țara de origine: Egipt, mărimea lotului de 21 090,00 kg, a prezentat depășirea reziduuului de Profenofos, lotul a fost nimicit pe poligonul ce aparține Regia Autosalubritate;- Căpșune: 1 lot, țara de origine: Republica Moldova, mărimea lotului 150,00 kg a prezentat depășirea reziduuului de Tiofanat-metil, lot nimicit prin strivire;- Struguri de masă: 1 lot, țara de origine: Republica Moldova, mărimea lotului 30 000,00 kg a prezentat depășirea reziduuului de Tiaclopid, în urma controlului inopinat la agentul economic s-a verificat registrul de evidență a utilizării produselor de uz fitosanitar și certificatele PUF, lotul de struguri a fost lăsat de către agentul economic să se usuce în câmp;- Semințe de floarea soarelui: 1 lot, țara de origine: Republica Moldova, mărimea lotului 20 000,00 kg a prezentat depășirea reziduurilor de Bromopropilat și Clorpirifis, lotul a fost folosit la obținerea peleiilor. <p>Totodată, în urma controalelor întărite la vamă s-a stabilit depășire a LMA reziduurilor de pesticide pentru 2 loturi de produse vegetale:</p> <ul style="list-style-type: none">- un lot de rodii țara de origine: Turcia, în mărime de 1 480,00 kg a prezentat depășirea LMA a reziduurilor de Fenvalerat și Esfenvalerat (suma de izomeri), care în urma investigațiilor repetate a fost declarat neconform, lotul a fost distrus prin producere de biogaz;- un lot de mandarine țara de origine: Turcia, în mărime de 20 000,00 kg a prezentat depășirea LMA a reziduurilor de Fenvalerat și Esfenvalerat (suma de izomeri), lotul a fost nimicit.
--	--	---

29.01.2024 Nr. 08/1-04/209

La nr. 09-07/11/84 din 12.01.2024

**Ministerul Agriculturii și
Industriei Alimentare**

Prin prezenta, în vederea executării pct. 2 și 3 din Hotărârea Guvernului nr. 333/2023 pentru aprobarea Planului național de acțiuni privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar pentru anii 2023-2027 (în continuare *Plan național de acțiuni*), Ministerul Mediului vă comunică despre realizarea următoarelor acțiuni.

Acțiunea 3.1, **Obiectivul specific 3: Reducerea efectelor ca urmare a pulverizării aeriene**. Specificăm că, în perioada înfloririi plantelor, de către inspecțiile teritoriale ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului (IPM) nu au fost aprobate/depistate cazuri de aplicare a lucrărilor de pulverizare aeriană a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților (PUFF), inclusiv nu au fost recepționate/aprobate/respinse notificări cu privire la tratamentul cu produse toxice pentru albine. Urmare a cercetărilor silvo-patologice prealabile, efectuate în perioada de primăvară-vară și toamna anului 2023, s-a constatat că, nu este necesar de a efectua lucrări de pulverizare aeriană în pădurile gestionate de Agenția „Moldsilva”. Mai mult ca atât, menționăm că, în toate arboretele se observă micșorarea densității populației celor mai răspândite specii de dăunători defoliatori.

La **obiectivele specifice 4, 6, 7** comunicăm că, pe parcursul anului 2023 inspecțiile teritoriale ale IPM, de comun cu ANSA, au verificat 51 de depozite pentru păstrarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților. În rezultatul controalelor planificate și inopinate privind respectarea actelor normative ce țin de protecția mediului înconjurător în procesul de gestionare a substanțelor chimice, de către inspectorii de mediu au fost întocmite 59 procese verbale de control cu indicarea obligatorie a îndeplinirii recomandărilor/obligațiilor de evidență, etichetare, depozitare, transportare, utilizare a PUFF.

Acțiunea 4.4, **Obiectivul specific 4: Măsuri specifice de protecție a resurselor de apă**. În anul 2023, reprezentanții Agenției de Mediu nu au organizat/participat în cadrul evenimentelor de informare a utilizatorilor despre reducerea sau eliminarea aplicării produselor de uz fitosanitar de-a lungul drumurilor, căilor ferate, suprafețelor permeabile etc.

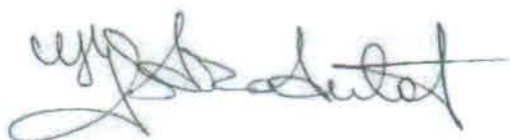
Obiectivul specific 6: Reducerea utilizării produselor de uz fitosanitar și a riscurilor în anumite zone. Potrivit datelor de la Agenția „Moldsilva”, până în anul 2020, în anumite

zone specifice, pentru diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar a fost folosit produsul „Dimilin 48 SC”. Utilizarea stocurilor acestuia a fost limitată până la data de 31.08.2022, urmare a radierii din Registrul de Stat al Produselor de Uz Fitosanitar și al Fertilizanților. Astfel, la momentul dat nu este omologat nici un produs de uz fitosanitar care ar permite utilizarea lui în silvicultură pentru zonele de protecție a bazinelor acvatice, localităților, ariilor protejate și ca urmare există necesitatea de omologare a unui produs de uz fitosanitar din grupa biologică sau din grupul de regulatori de creștere și dezvoltare a insectelor, pentru a fi folosit în anumite zone.

Acțiunea 7.1, *Obiectivul specific 7: Gestionarea produselor de uz fitosanitar și a ambalajului acestora*. Menționăm că, operațiunea de colectare a deșeurilor de ambalaje utilizate de sub PUFF, se realizează în baza autorizației de mediu, eliberată de către Agenția de Mediu. În scopul evaluării performanțelor atinse în colectarea, tratarea, valorificarea sau eliminarea astfel de deșeuri, Agenția de Mediu menține și actualizează Lista producătorilor de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului, care este parte componentă a Sistemului informațional automatizat „Managementul deșeurilor” și poate fi vizualizată la linkul: <https://am.gov.md/ro/content/actele-permisiive-eliberate-de-agen%C8%9Bia-de-mediu-pe-ani>

Acțiunea 7.3, *Obiectivul specific 7*, menționăm că, IPM participă la examinarea dosarelor a produselor de uz fitosanitar în vederea omologării, reomologării și extinderii sferei de utilizare a acestora, implementat prin procedură națională de către Consiliul Republican Interdepartamental. Adicional, specificăm că, la data de 20.08.2023 IPM Taraclia în comun cu ANSA a monitorizat procesul de tratare a terenurilor din lunca râului Ialpug, cu soluții de insecticide împotriva invaziei lăcustei asiatice. Totodată, IPM Bălți, prin adresarea nr.01-17/339 din 01.08.2023 a informat ICCC „SELECȚIA” despre obligațiunea de înștiințare a populației în cazul aplicării produselor de uz fitosanitar pe câmpurile agricole.

Secretar de stat

Grigore STRATULAT

**MINISTERUL AGRICULTURII ȘI
INDUSTRIEI ALIMENTARE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**MINISTRY OF AGRICULTURE
AND FOOD INDUSTRY OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE STAT PENTRU
SUPRAVEGHEREA TEHNICĂ**

„INTEHAGRO”

**STATE INSPECTORATE FOR
TECHNICAL SUPERVISION**

MD-2060, Chisinau, 5/1 Cuza-Voda Blvd., Tel./fax: (022) 55-23-40, E-mail: cancelaria@intehagro.maia.gov.md

08.09.2023 Nr. 362

La Nr. _____ din _____

**Ministerul Agriculturii și
Industriei Alimentare**

MD – 2005, Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162
e-mail: cancelaria@maia.gov.md

În temeiul lit. b), alin. (1), art. 27 din Legea nr. 119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți, pct. 22 din Hotărârea Guvernului nr. 42/2020 pentru aprobarea Cerințelor privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar, Planului național de acțiuni privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar pentru anii 2023-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.333/2023, precum și, prevederilor Regulamentului ISST „Intehagro”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 607/1999, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro” a elaborat proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la supravegherea stării tehnice a mijloacelor tehnice de aplicare a produselor de uz fitosanitar utilizate în scop profesional, în vederea executării calitative a operațiunilor tehnologice și îl remite anexat în scopul executării prevederilor Lege nr. 239 din 13-11-2008 privind transparența în procesul decizional.

Director interimar

Simion GUȘANU

Digitally signed by Gușanu Simion
Date: 2023.09.08 12:37:04 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

RAPORTUL IGFP PRIVIND ACȚIUNILE ÎNTREPRINSE ÎN ANUL 2023
CONFORM Hotărârii de Guvern nr. 333

➤ A fost organizat:

Evenimentul	Perioada
Simpozionul Științific Internațional Protecția Plantelor - Realizări și Perspective	IGFPP, USM, Republica Moldova, Chișinău, 2-3 octombrie 2023

➤ Participare:

- Participare la ediția a X-a a evenimentului "Noaptea Cercetătorilor Europeni" organizată pe 29 septembrie în parcul UTM din sectorul Râșcani al or. Chișinău. Manifestare desfășurată în cadrul proiectului „Green SCI – Știința verde pentru o societate sănătoasă”, program al Uniunii Europene pentru cercetare și inovare Orizont Europa; Participare la Expoziția închinată Conferinței Internaționale, care s-a desfășurat lucrările pe 09.11.2023 în incinta USM; Participare la expoziția închinată Zilei Internaționale a Științei „Știința pentru pace și dezvoltare: creativitate, experiență, perspective”.
- Au fost expuse publicului larg produsele inovative rezultate din cercetare conform Proiectului de Stat, care au inclus specii de entomofagi și capcane feromonale destinate sistemelor de agricultură ecologică și de monitorizare și capturare a speciilor de insecte dăunătoare

➤ Editare: **Lucrări științifico-metodice**

1. IORDOSOPOL, E., BATCO M. Aplicarea culturilor nectarifere, siderale în scopul ameliorării complexului de artropode benefice la prun. Indicații metodice. Centrul editorial-poligrafic al USM. 2023. 62 p. ISBN 978-9975-52-561-6;
2. ГЛАДКАЯ, А., НАСТАС, Т., ТОДИРАШ, В. Применение растительных экстрактов для биологической защиты культуры огурца в закрытом грунте. Методические рекомендации. Centrul editorial-poligrafic al USM. 2023. 30 p. ISBN 978- 9975-62-564-7;
3. GAVRILIȚA, L., NASTAS, T. Procedee de sporire a vitalității entomofagului *Trihogramma evanescens* W. Recomandări metodice. Centrul editorial-poligrafic al USM. 2023. 29 p. ISBN 978- 9975-62-487-9;
4. MUNTEAN, E., BATCO, M. Monitoringul populațiilor de tripsi la cultura ardeiului gras în teren protejat. Ghid metodologic. Centrul editorial-poligrafic al USM. 2023. 29 p. ISBN 978-9975-62-560-9;
5. RUSU, Iu., NASTAS, T. Caracteristica ploșniței invazive *Halyomorpha haliys* Stal. în condițiile agroclimaterice a Republicii Moldova. Leflet. Centrul editorial-poligrafic al USM. 2023. 6p;
6. ELISEEV, S. Utilizarea semiochemicilor pentru atragerea speciilor de Heminoptere parazitoide benefice în livada de prun. Leflet. Centrul editorial-poligrafic al USM. 2023. 6 p.

**Nr. 08/15/2024 din 22.01.24
La nr. 09-07/11/84 din 12.01.24**

**Ministerul Agriculturii
și Industriei Alimentare**

Ministerul Mediului

Urmare a solicitării de prezentare a Raportul privind acțiunile întreprinse în anul 2023 în vederea executării pct. 2 și 3 din Hotărârea Guvernului nr. 333/2023 pentru aprobarea Planului național de acțiuni privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar pentru anii 2023-2027, Agenția de Mediu, ca instituția responsabilă pentru acțiunile 4.3 și 4.4 din Planul menționat, comunică următoarele:

Referitor la acțiunea „4.3. Controlul poluării apelor cauzate de devierea poluării, de drenare sau de scurgere și informarea Agenției Naționale pentru Sănătate Publică despre calitatea apelor” - Agenția menționează că, conform pct. 2 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 548/2018, Inspectoratul pentru Protecția Mediului (IPM) este instituția împuternicită să efectueze supravegherea și controlul de stat în domeniul protecției mediului și utilizării resurselor naturale. Reieșind din acestea, acțiunea dată se referă la activitatea IPM-ului, respectiv IPM posedă informația relevantă cu referire la implementarea acesteia. Agenția de Mediu, conform atribuțiilor stabilite în Regulament cu privire la organizarea și funcționarea Agenției de Mediu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 549/2018, efectuează la solicitarea IPM-ului investigarea cazurilor de poluare, prin prelevarea probelor și analiza depășirilor, după caz, depistate în urma controlului. La fel, menționăm că, în ultima solicitare pentru avizarea proiectul de hotărâre pentru aprobarea Planului menționat supra (parvenită de la Ministerul Mediului), în proiectul acesteia la acțiunea 4.3. din Plan ca instituție responsabilă era vizat Inspectoratul pentru Protecția Mediului și Agenție Națională pentru Sănătate Publică, ulterior, Agenția de Mediu nu a primit spre avizare o variantă actualizată a proiectului menționat unde, a fost modificată instituția responsabilă de la IPM la AM.

Referitor la acțiunea „4.4. Informarea utilizatorilor despre reducerea sau eliminarea aplicării produselor de uz fitosanitar de-a lungul drumurilor, căilor ferate, suprafețelor permeabile sau altor infrastructuri din apropierea apelor subterane ori de suprafață sau pe suprafețe impermeabile cu risc sporit de scurgere în apele de suprafață ori în sistemele de canalizare” în anul 2023 reprezentanții Agenției de Mediu nu au participat în cadrul evenimentelor de informare a utilizatorilor despre reducerea sau eliminarea aplicării produselor de uz fitosanitar de-a lungul drumurilor, căilor ferate, suprafețelor permeabile ect...

Director adjunct

Digitally signed by Poverjuc Dorin
Date: 2024.01.22 12:38:06 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Dorin Poverjuc

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA
AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU SĂNĂTATE PUBLICĂ

MD 2028, mun. Chișinău, str. Gh. Asachi 67A, Tel. +373 22 574 501, <https://ansp.md> e-mail: office@ansp.gov.md IDNO:1018601000021

Nr. 1-13/3-200 din 19.01.2024
La nr. 09-07/11/84 din 12.01.2024

**Ministerul Agriculturii
și Industrie Alimentare**
cancelaria@maia.gov.md

Copie: **Ministerul Sănătății**
secretariat@ms.gov.md

Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP), a examinat în limita competențelor funcționale solicitarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova nr. 09-07/11/84 din 12.01.2024 privind acțiunile întreprinse pentru diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar și vă comunică următoarele:

Ținând cont de riscurile majore de expunere la impactul nefast al produselor de uz fitosanitar în cazul utilizării iraționale a acestora, pe parcursul anului 2023, îndeosebi în perioada de primăvară când intensitatea aplicării pesticidelor este maximă au fost elaborate comunicate de presă la acest subiect precum și oferite interviuri surselor mas-media privind efectele nocive ale produselor fitosanitare asupra organismului uman, măsuri de protecție, condițiile de păstrare și aplicare inofensiva ale acestora.

Reieșind din atribuțiile funcționale ale ANSP, pe parcursul anului 2023 s-au efectuat 199 de expertize toxico-igienice cu evaluarea caracteristicilor produselor de uz fitosanitar până la plasarea pe piață a acestora, printre care erbicide 58, fungicide 79, insecticide 43, reglatori și stimulatori de creștere 6, adjuvanți 6, fertilizanti 3. Printre care omologate 94 produse, reomologate 76 produse, extins domeniul de aplicare a 29 produse.

De asemenea, pe parcursul anului de referință, în Republica Moldova, au fost înregistrate 96 cazuri de intoxicații acute neprofesionale cu produse fitosanitare, dintre care 34 intoxicații accidentale la copii și 62 cazuri de intoxicații la adulți. Intoxicațiile

cu produse fitosanitare la adulți au fost accidentale 44 cazuri și cu scop suicidal 18 cazuri.

În scopul protejării sănătății umane de riscurile condiționate de consumul produselor cu un conținut depășit de reziduuri de pesticide, prin **Hotărârea Guvernului** nr. 867 din 08.11.2023 *pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind limitele maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale* (MO Nr. 442-444 srt.105), a fost transpus Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 februarie 2005 *privind conținuturile maxime aplicabile reziduurilor de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrana de origine vegetală și animală pentru animale* și de modificare a Directivei 91/414/CEE, , așa cum a fost modificat prin Regulamentul CE 2023/1069 de modificare a anexei II la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește nivelurile maxime de reziduuri pentru bixafen, ciprodinil, fenhexamid, fenpicoxamid, fenpiroximat, flutianil, izoxaflutol, mandipropamid, metoxifenoizidă și spinetoram în sau pe anumite produse.

În același context, în cadrul proiectului științific din programul de Stat (2020-2023) **”Estimarea riscului pentru sănătatea umană atribuit expunerii la substanțe chimice prioritare în Republica Moldova”** cu cifrul 20.80009.8007.35, a fost evaluat riscului expunerii populației Republicii Moldova la perturbatorii endocrini, îndeosebi la substanțe active cu efect perturbator asupra sistemului endocrin din produsele de uz fitosanitar și elaborate măsuri de prevenție. În aceeași ordine de idei au fost publicate 9 articole științifice în reviste naționale și internaționale precum și pregătite și transmise spre editare 3 lucrări științifico-metodice și didactice.

Cu respect,

Director

Digitally signed by Jelamschi Nicolae
Date: 2024.01.19 14:26:43 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Nicolae JELAMSCHI

Ex.: Eugen Arama
Tel. 0 (22) 574-584
Olga Irimca
Tel. 0 (22) 574-678

AUTORITATEA AERONAUTICĂ CIVILĂ
REPUBLICA MOLDOVA

CIVIL AVIATION AUTHORITY
REPUBLIC OF MOLDOVA

Nr. 87 din 17.01.2024

**Ministerul Agriculturii și
Industriei Alimentare**

e-mail: cancelaria@maia.gov.md

Ref: scrisoarea nr. 09 – 07/11/84 din 12 ianuarie 2024

Potrivit Planului național de acțiuni privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar pentru anii 2023-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 333/2023, în sarcina Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro” și a Autorității Aeronautice Civile (în continuare - AAC), prin **acțiunea 3.2.** a Obiectivului specific 3. „*Reducerea efectelor pulverizării aeriene (practici și utilizări specifice, informarea publicului)*”, s-a stabilit ca măsură necesară negocierea unui acord pentru ținerea unui registru unic de evidență a aparatelor de zbor (drone) din Republica Moldova.

Astfel, vă informăm că, în corespundere cu prevederile punctelor 39 și 42 din Regulamentul privind normele și procedurile de operare a aeronavelor fără pilot la bord, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 949/2022, AAC instituie și menține Sisteme de înmatriculare și de înregistrare exacte pentru sistemele de aeronave fără pilot la bord (UAS) și asigură ca acestea să fie digitalizate și interoperabile.

Respectiv, pentru a putea negocia vreun Acord în sensul dat, inițial este necesar de a finaliza dezvoltarea soft-ului propriu-zis și a selecta platforma optimă pentru gestionarea Registrului electronic corespunzător cadrului normativ național. Menționăm că, Sistemul a fost transmis AAC pentru testare dovedindu-se că anumiți parametri contravin cadrului legal național, ceea ce a presupus restituirea acestuia în vederea efectuării modificărilor și ajustărilor necesare.

La moment, Sistemul este în proces de dezvoltare și modernizare, fiind creat de către compania internațională AkkaData, Elveția, iar în fază finală a testării Sistemului Informațional de Înmatriculare și Înregistrare a Aeronavelor fără Pilot la Bord (UA) și a operatorilor care le operează, AAC vă va înștiința neîntârziat. Totodată, vă informăm că, în eventuala imposibilitate a operării acestuia sau a depășirii termenilor stabiliți pentru predare, nu excludem ca alternativă crearea unui sistem propriu bazat pe o alta soluție tehnologică.

Cu respect,

Director

Vasile ȘARAMET

Digitally signed by Șaramet Vasile
Date: 2024.01.17 15:30:17 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

✉: Ana Miron / ☎: 022 823 585
✉: ana.miron@caa.gov.md

MINISTERUL AGRICULTURII
ȘI INDUSTRIEI ALIMENTARE
AL REPUBLICII MOLDOVA

INSTITUȚIE PUBLICĂ
CENTRUL NAȚIONAL DE CERCETARE
ȘI PRODUCERE A SEMINTELOR
MD-4834, Republica Moldova
raionul Criuleni, s. Pașcani
t/mob 068865888
e-mail: cancelaria@cneps.maia.gov.md
www.cneps.gov.md

Nr. 012/14 din 17.01.24

Raport succint
privind realizarea obligațiilor prevăzute în Hotărârea Guvernului nr.333/2023
pentru aprobarea Planului național de acțiuni privind diminuarea riscurilor
asociate utilizării produselor de uz fitosanitar pentru anii 2023-2027

Cu scopul modificării sistemului integrat a protecției plantelor în anul 2023 au fost realizate următoarele activități:

1. În baza analizei datelor multianuale (meteo, statistice și experimentale) a fost finisată pentru ediție o monografie (680 pagini) ”Schimbarea climei și dezvoltarea organismelor nocive în componența agrocenozelor culturilor agricole” (vol. II. Culturi tehnice). La finalul acestei monografii este prezentată o metodă nouă pentru elaborarea prognosticului dezvoltării obiectelor nocive (sub influența factorilor meteo) pas cu pas (operativă) pentru fiecare lună a anului agricol (cu localizarea pentru fiecare gospodărie agricolă, raion administrativ, regiune pedoclimaterică, etc.);
2. Au fost finisate testările unui grup (31) de preparate chimice noi (dotate cu un nivel de eficacitate biologică satisfăcătoare), dar cu dozele de utilizare de 2 ori mai scăzute în comparație cu nivelul de toxicitate chimică față de preparatele-standarde (inclusă în lista preparatelor permisă pentru utilizare în R. Moldova);
3. Au fost testate mai mult de 790 genotipuri a culturilor leguminoase (soia, mazărea, fasolea) după criteriu rezistența la atac cu patogenii a maladiilor dominante (pe fonduri de infecție artificială și naturală), cât și mai mult de 2400 genotipuri a culturilor grâu și orz de toamnă (pe fondul natural);
4. La etapa de pregătire se modifică broșura Recomandări privind utilizarea sistemelor integrate de protecția culturilor de câmp (versiunea precedentă a fost publicată în anul 2021).

Cu respect,

Director

dr. Anatolie Spivacenco

MINISTERUL MEDIULUI AL REPUBLICII MOLDOVA
INSPECTORATUL PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI

MD 2028, mun. Chișinău, șos. Hîncești, 53 tel. 022-22-69-41, tel/fax 022-22-69-15,
E-mail: mediu@ipm.gov.md, WEB: www.ipm.gov.md

24.01.2024 Nr. 111

La Nr. _____ din _____

Ministerul Agriculturii
și Industriei Alimentare
email:cancelaria@maia.gov.md

Ministerul Mediului
(pentru informare)

Referitor la adresarea DVS în vederea implementării Planului național de acțiuni privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar pentru anii 2023-2027, Inspectoratul pentru Protecția Mediului (IPM), în limita competențelor Vă informează.

La pct.3 al obiectivului specific din Plan, inspecțiile teritoriale, n-au aprobat/depistat cazuri de aplicare a lucrărilor de pulverizare aeriană a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților (PUFF), inclusiv n-au fost recepționate/aprobate/respinse notificări cu privire la tratamentul cu produse toxice pentru albine, în perioada înfloririi plantelor.

La pct.4; 6; 7, comunicăm că, inspecțiile teritoriale în comun cu ANSA pe parcursul anului 2023 au verificat 51 de depozite pentru păstrarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților. În rezultatul controalelor planificate și inopinate privind respectarea actelor normative ce țin de protecția mediului înconjurător în procesul de gestionare a substanțelor chimice, de către inspectorii de mediu au fost întocmite 59 procese verbale de control cu indicarea obligatorie a îndeplinirii recomandărilor/obligațiilor de evidență, etichetare, depozitare, transportare, utilizare a PUFF; condițiile de aplicare în zonele și fișiile riverane de protecție a bazinelor acvatică, râuri, în spațiile verzi ale zonelor selitebe, în zone cu regim special de protecție a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, inclusiv stocarea, păstrarea, predarea deșeurilor de ambalaje, utilizate de sub PUFF.

Cât privește, operațiunea de colectare a deșeurilor de ambalaje utilizate de sub PUFF, menționăm că, aceasta se realizează în baza autorizției de mediu, eliberată de către Agenția de Mediu. În scopul evaluării performanțelor atinse în colectarea, tratarea, valorificarea sau eliminarea astfel de deșeuri, Agenția de Mediu menține și actualizează Lista producătorilor de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului, care este parte componentă a Sistemului informațional automatizat „Managementul deșeurilor”.

La acțiunea 7.3 a obiectivului, pct.7 din Plan, IPM participă la examinarea dosarelor a produselor de uz fitosanitar în vederea omologării, reomologării și extinderii

sferei de utilizare a acestora, implementat prin procedură națională, de către Consiliul Republican Interdepartamental pentru aprobarea produselor de uz fitosanitar.

Complementar specificăm că, la data de 20.08.2023 Inspecția pentru Protecția Mediului Taraclia în comun cu ANSA a monitorizat procesul de tratare cu soluții de insecticide terenurile din lunca râului Ialpug, împotriva invaziei a lacusteii asiatice.

La fel, Inspecția pentru Protecția Mediului Bălți, prin adresarea nr.01-17/339 din 01.08.2023 a informat ICCC „SELECȚIA” despre obligațiunea de înștiințare a populației în cazul aplicării produselor de uz fitosanitar pe câmpurile agricole gestionate.

Cu respect,

Șef al Inspectoratului

Ion BULMAGA

MINISTERUL MEDIULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA

AGENȚIA „MOLDSILVA”

MD-2001, Chișinău, bd Ștefan cel Mare, 124
tel. +373-22-272306, fax. +373-22-277345
e-mail: msilva@moldsilva.gov.md

MINISTRY OF ENVIRONMENT
OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA
AGENCY «MOLDSILVA»

MD-2001, Chișinău, 124, Ștefan cel Mare ave,
phone. +373-22-272306, fax. +373-22-277345
e-mail: msilva@moldsilva.gov.md

Nr. FM/14/01-88 din 18.01.24

La nr. 09-07/11/84 din 12.01.2024

La nr. 07-07/96 din 16.01.2024

Ministerul Agriculturii și industriei
alimentare al Republicii Moldova

Ministerul Mediului al Republicii
Moldova

În contextul implementării Planului național de acțiuni privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar pentru anii 2023-2027, prin Hotărârea Guvernului nr. 333 din 31.05. 2023, Agenția „Moldsilva” vă comunică:

Conform Planul național de acțiuni privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar pentru anii 2023-2027:

Punctul 3: Obiective specifice - Reducerea efectelor pulverizării aeriene (practici și utilizări specifice, informarea publicii, acțiuni. 3.1. Aprobarea lucrărilor pulverizare aeriană, în urma notificărilor utilizatorilor profesioniști.

Conform cercetării silvopatologice prealabile, efectate în perioadă primăva-vară anului curent și detaliată, tomana anului 2023, se constata că în primăvara anului 2024 nu este necesar de a efectua lucrări de pulverizare aeriană în pădurile gestionată de Agenția „Moldsilva”. În toatele arborete se observă micșorarea densității populației la cele mai răspândite specii de dăunători defoliatori.

Punctul 6: Reducerea utilizării produselor de uz fitosanitar și a riscurilor în anumite zone. Până în anul 2020 în anumite zone speifice, pentru diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar a fost folosit preparatul „*Dimilin 48 SC*”, care a fost omologat pentru utilizarea în silvicultură și este permis pentru utilizarea în anumite zone.

În anul 2022 „*Dimilin 48 SC*” a fos scos din Registrul de Stat al Produselor de Uz Fitosanitar și al Fertilizanților, Permise pentru Utilizare în Republica Moldova.

La momentul dat nu este omologat nici un produsul de uz fitosanitar care ar permite utilizarea lui în silvicultură pentru zonele de protecție a bazinelor acvatice, localităților și în ariile protejate.

Reeșind din cele expuse este necesar de a omologarea un produs de uz fitosanitar din grupa biologică sau din grupul de regulatori de creștere și dezvoltare a insectelor, care permite utilizare în anumite zone.

Directorul Agenției „Moldsilva” VALERIU CAISÎN

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU
SIGURANȚA ALIMENTELOR

MD-2009, mun. Chișinău, str. M.Kogălniceanu, 63
Republica Moldova
Tel/fax. (+373 22) 26-46-40, 29-47-30
e-mail: info@ansa.gov.md, www.ansa.gov.md

НАЦИОНАЛЬНОЕ АГЕНТСТВО
ПО БЕЗОПАСНОСТИ ПИЩЕВЫХ
ПРОДУКТОВ

MD-2009, г.Кишинев, ул. М.Когэличану, 63
Республика Молдова
Тел/факс. (+373 22) 26-46-40, 29-47-30
e-mail: info@ansa.gov.md, www.ansa.gov.md

Nr. 13-444 din "01" 02 2024

La nr. _____ din "___" _____ 20__

**Ministerul Agriculturii și
Industriei Alimentare al
Republicii Moldova**

E-mail: cancelaria@maia.gov.md

La solicitarea nr. 09-07/11/84 din 12.01.2024 cu privire la prezentarea raportului privind acțiunile întreprinse în anul 2023 în vederea executării pct.2 și 3 din Hotărârea Guvernului nr.333/2023 *pentru aprobarea Planului national de acțiuni privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar pentru anii 2023-2027*, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare- Agenția) prezintă următoarea informație:

În scopul instruirii utilizatorilor profesioniști, pe parcursul anului 2023 au fost organizate cursurile de instruire cu plată, pe platforma on-line E-learning. Ca urmare a activității inspectorilor din domeniu pentru mobilizarea obligatorie a utilizatorilor și distribuitorilor produselor de uz fitosanitar din categoriile de pericol 1 și 2 de toxicitate acută orală/ cutanată, au însușit materialul conform programului și au susținut testele **250 de utilizatori și 86 de distribuitori cu obținerea Certificatului de absolvire a cursului de perfecționare** valabil pentru o perioadă de **36 luni**.

În perioada lunii martie, subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor (în continuare -STSA) au **realizat 61 de seminare cu participarea a 1655 de ascultători**, conducători și specialiști din gospodăriile agricole mari, deținători de terenuri agricole mici, precum și alte persoane.

În cadrul seminarelor au fost abordate teme cu privire la :

- aplicarea rațională a produselor de uz fitosanitar;
- respectarea regulamentelor de utilizare a pesticidelor și prevederilor Registrului de Stat- indicate pe ambalajul pesticidelor;
- cerințele sanitare privind aplicarea, în preajma resurselor de apă, a produselor de uz fitosanitar cu grad de pericol scăzut;

- utilizarea celor mai eficiente tehnici de aplicare a produselor de uz fitosanitar și a mijloacelor tehnice de aplicare;

- achiziționarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar doar de la furnizori autorizați, omologate doar pentru culturile agricole concrete și dozele menționate pe etichetă;

- efectuarea examenelor medicale ale persoanelor implicate la lucrările cu produse de uz fitosanitar și/sau fertilizanți;

- promovarea măsurilor de prevenire a bolilor asociate efectelor utilizării produselor de uz fitosanitar;

- aplicarea produselor de uz fitosanitar în zone specifice, inclusiv cele de trai, precum:

- parcurile, grădinile publice, terenurile de sport și de recreere, curțile școlilor, terenurile aflate în vecinătatea blocurilor locative a caselor, instituțiilor medicale și de sănătate publică.

Agenția autorizează agenții economici și deține **Registrul depozitelor și magazinelor specializate pentru păstrarea și comercializarea produselor de uz fitosanitar și/sau a fertilizanților**, care este plasat pe pagina web a agenției. La data de 01.01.2023 erau înregistrate 529 depozite și magazine specializate inclusiv 45 din stânga Nistrului. Pe parcursul anului 2023 au fost înregistrate 60 depozite. Totodată, la cererea conducătorilor privind sistarea activității în acest domeniu, se efectuează radierea depozitului/magazinului din registru menționat.

Subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor țin evidența mijloacelor tehnice utilizate la aplicarea produselor de uz fitosanitar. Conform informației prezentate, la moment sunt la evidență **în total - 4055 stropitori, inclusiv: universale - 618, pentru culturi de câmp - 1505, pentru livezi - 1032, pentru tratarea viilor - 470 și mașini pentru tratarea semințelor - 818 unități**.

De asemenea, pentru **pulverizarea aeriană cu drone**, subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor Bălți și Comrat în anul 2023 au aprobat lucrările de combatere a dăunătorilor **la rapiță** în s.Mărîndeni, rl. Fălești, **pe o suprafață de 255 ha** și, respectiv, în UTA Gagauzia rl. Comrat, s. Kirsovo, **la 155 ha**.

De către inspectorii fitosanitari ai Agenției sunt **monitorizați peste 11 000 de agenți economici** cu privire la operațiunile efectuate de către utilizatori și comercianți pentru prevenirea impactului produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților asupra sănătății umane și asupra mediului.

În acest context, în anul 2023 au fost efectuate 616 controale planificate, și 176 controale inopinate, dintre care 214 la comercianți și 402 la utilizatori. În procesul controalelor se verifică respectarea cerințelor legislației din domeniul

gestionării și utilizării produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților cu completarea listelor de verificare (FS-2 pentru comercianți și FS-3 pentru utilizatori) aprobate de MAIA.

Conform Ordinului Agenției nr.101 din 06.03.2023 cu privire la executarea Programului de monitorizare și supraveghere a calității produselor de uz fitosanitar pentru anul 2023, inspectorii STSA au **prelevat 185 probe de pesticide și fertilizanți de la importatori și comercianți, inclusiv 159 probe de pesticide cu diverse substanțe active și 26 probe de fertilizanți cu conținut macroelemente diverse.** În rezultatul testărilor de laborator, **toate produsele analizate au fost conforme.**

Pentru monitorizarea respectării LMA a reziduurilor de pesticide, pentru anul 2023 a fost preconizată analiza a **400 probe**, dintre care produse **autohtone – 243 și 157 de import.**

Din totalul de **400 probe** de produse vegetale au fost analizate **240 probe autohtone și 134 probe de import.** Totodată din 20 de probele preconizate suplimentar în caz de neconformități în produsele autohtone au fost analizate 19 probe pentru determinarea reziduurilor de pesticide.

În urma prelevărilor și investigațiilor de laborator, s-a stabilit **depășire a LMA** reziduurilor de pesticide pentru **7 loturi de produse vegetale** (6 loturi de fructe, 1 lot de semințe de floarea soarelui).

- Rodii: **3 loturi**, țara de origine: Turcia, mărimea loturilor de **3200,00 kg și 3750,00 kg**, au prezentat depășirea reziduurilor de Acetamiprid și respectiv **1600,00 kg** a prezentat depășirea reziduului de Fenvalerat and Esfenvalerat, loturile neconforme **au fost nimicite prin strivire mecanică și distruse prin producere de biogaz;**

- Portocale: **1 lot**, țara de origine: Egipt, mărimea lotului de **21 090,00 kg**, a prezentat depășirea reziduului de Profenofos, lotul a fost **nimicit pe poligonul ce aparține Regia Autosalubritate;**

- Căpșune: **1 lot**, țara de origine: Republica Moldova, mărimea lotului **150,00 kg** a prezentat depășirea reziduului de Tiofanat-metil, lot nimicit prin strivire;

- Struguri de masă: **1 lot**, țara de origine: Republica Moldova, mărimea lotului **30 000,00 kg** a prezentat depășirea reziduului de Tiacloprid, în urma controlului inopinat la agentul economic s-a verificat registrul de evidență a utilizării produselor de uz fitosanitar și certificatele PUF, lotul de struguri a fost **lăsat de către agentul economic să se usuce în câmp;**

- Seminte de floarea soarelui: **1 lot**, țara de origine: Republica Moldova, mărimea lotului **20 000,00 kg** a prezentat depășirea reziduurilor de Bromopropilat și Clorpirifis, lotul a fost **folosit la obținerea peleților**.

Totodată, în urma controalelor întărite la vamă s-a stabilit depășire a LMA reziduurilor de pesticide pentru 2 loturi de produse vegetale:

- **1 lot de rodii** țara de origine: Turcia, în mărime de **1 480,00 kg** a prezentat depășirea LMA a reziduurilor de Fenvalerat și Esfenvalerat (suma de izomeri), care în urma investigațiilor repetate a fost declarat neconform, **lotul a fost distrus prin producere de biogaz;**
- **1 lot de mandarine** țara de origine: Turcia, în mărime de **20 000,00 kg** a prezentat depășirea LMA a reziduurilor de Fenvalerat și Esfenvalerat (suma de izomeri), **lotul a fost nimic.**

Director general

Radu MUSTEAȚA

Ex. Valeriu Bodaci
Tel. 022 26 24 83
Maria Cernocan
Tel. 022 26 46 96